
Kvalitativ intervjumetodik 7,5 hp (PS2KIM)

Psykologi II, VT24
Psykologiska institutionen
Stockholms universitet

Kursansvarig: Jakob Håkansson

Övergripande syfte och innehåll

Kursen behandlar teoretiska och tillämpade aspekter på kvalitativa intervjuer, särskilt forskningsintervjuer. I kursen ingår strategier och förutsättningar för kvalitativ datainsamling, etiska överväganden, konstruktion av intervjuguide, genomförande och transkribering av intervjudata, samt analys av inspelade intervjuer. Under kursens gång kommer intervjuarbetet även att belysas utifrån psykologiska aspekter på intervjusituationen inklusive relevanta interpersonella processer relaterade till den mindre gruppens dynamik och kommunikation.

Förväntade studieresultat

För godkänt resultat på kursen ska studenten kunna:

- redogöra för, analysera, diskutera och tillämpa under kursen presenterade teoretiska aspekter på kvalitativ intervjumetodik
- tillämpa teoretiska aspekter på kvalitativ intervjumetodik i samband med planläggning och genomförande samt genomgång och återkoppling/analys av egna inspelade eller transkriberade intervjuer
- redogöra för och tillämpa regler och praxis kring etiska aspekter av kvalitativa forskningsintervjuer
- planera och genomföra kvalitativa intervjuer samt transkribera intervjudata
- delta som respondent i andra studenters intervjuer och använda insikter från det perspektivet i det egna intervjuarbetet

Kursen ges på campus och med enstaka inslag i Zoom

Majoriteten av inslagen på kursen ges på campus men enstaka inslag kommer att genomföras i Zoom. För att undervisningen ska kunna bedrivas med så god kvalitet som möjligt samt i syfte att följa universitetets riktlinjer behöver alla deltagare se över sin tekniska utrustning så att ni vet att kamera och ljud fungerar. Notera att en av kursens tre intervjuer kan komma att genomföras i Zoom.

Undervisningen

Undervisningen, som består av föreläsningar, seminarier, work-shops och intervjuövningar under handledning, rör två integrerade delar; interpersonella processer relaterade till den mindre gruppens dynamik samt intervjumetodik.

Interpersonella processer

Delen som rör interpersonella processer fokuseras under två obligatoriska workshops där praktiska gruppövningar belyser olika gruppsykologiska perspektiv. Gruppövningarna genomförs i halv- eller helklass beroende på gruppstorlek – se schemat vid kursstart. Som integrerad del i intervjugruppernas arbete ges därutöver en fördjupad inblick i betydelsen av interpersonella processer för kvalitativa intervjuer.

Intervjumetodik

Under intervjumetodikdelen kommer deltagarna lära sig det kvalitativa intervjuandets grunder samt utforska intervjuens möjligheter som datainsamlingsmetod. Intervjuundervisningen inleds i samband med kursintroduktionen där gruppindelning kommer att göras (ca 3-4 deltagare per intervjugrupp), följt av en intervjumetodikföreläsning som även behandlar etik samt av ett förberedande ämnesvalsseminarium. Ämnesvalsseminariet genomförs med den egna intervjugruppen samt en handledare där gruppen gemensamt arbetar fram ett intervjuämne. Deltagarna ska därefter individuellt formulera en intervjuguide enligt anvisningar. Senast datum som står i schemat ska intervjuguiden inklusive presentation av ämne/bakgrund, forskningsfråga och ramar laddas upp på Athena. Respektive handledare ska godkänna intervjuguiden innan intervjuerna kan påbörjas.

Etik

Forskningsetiska aspekter, särskilt rörande intervjumetodik, kommer att behandlas under intervjumetodikföreläsningen. I god tid inför varje intervju – senast en dag innan intervjun ska genomföras - ska dessa etiska aspekter förmedlas skriftligt t ex via sms till deltagaren och ett **informerat samtycke** samlas in, det vill säga deltagaren får information om vad ett deltagande i intervjun innebär, inklusive vad intervjun ska handla om, och som hen tackar ja till innan inkludering i intervjun. De etiska aspekterna tillsammans med en presentation av intervjuaren och syftet med intervjun presenteras i det som kallas **ramar**. Ramarna ska också inleda själva intervjun så att deltagarens samtycke kan dokumenteras också muntligt i inspelningen. Se separat dokument om etik och ramar som ligger under planeringen för intervjuarbetet. Intervjuaren ska läsa ramarna innan till i intervjun för att säkerställa att alla etiska aspekter verkligen kommit med. Det är inte tillåtet att formulera om ramarna annat än de anpassningar som är nödvändiga inför respektive intervju (markerat med gult i dokumentet). Notera att hela proceduren ovan även gäller för de intervjuer som genomförs med andra kursdeltagare.

Etiska aspekter ska även löpande hanteras under själva intervjuövningen och kan därför komma att bli föremål för analysen vid uppspelningen av intervjuerna. Sådana aspekter kan röra exempelvis att intervjuaren ställer frågor om sådant som ligger utanför överenskommelsen om innehållet för intervjun el dyl.

Konfidentialitet

Intervjuövningarna innebär att deltagare själva intervjuar och får ta del av andra deltagares intervjuer samt blir intervjuade av andra kursdeltagare. Därtill kräver återkopplingsprocessen en känslighet kring hantering av information. Även om intervjuerna ska undvika etiskt känsliga ämnen så hänger deras genomförande på att deltagare delar erfarenheter, ståndpunkter och sina perspektiv. Sammantaget innebär detta att information kopplat till intervjuer och uppspelningstillfällena ska

hållas konfidentiellt; mer specifikt att information inte ska spridas utanför handledningen och intervjugruppen, att inspelade intervjuer ska raderas efter kursens avslut och att analys- och uppspelningstillfällen inte ska spelas in. Deltagare på kursen ska godkänna och lämna in denna utgångspunkt för konfidentialitet innan de kan påbörja intervju 1 (dokumentet finns på planeringen för introduktionen på kurssajten).

Intervjuövningar

Varje deltagare genomför tre intervjuer om vardera 15 minuter (inklusive ramar). Två intervjuer (1 och 3) genomförs och spelas in i TV-studion på Albano med både bild och ljud och en intervju (Intervju 2) spelas in som ljudspår antingen ansikte-mot-ansikte eller via Zoom (får ej spelas in med bild). Intervjuaren ansvarar för att tiden hålls samt för att de intervjufrågor som ingår i intervjuguiden hinner täckas av. För Intervju 2 är det viktigt att se till att både intervjuare och deltagare sitter på en plats där de inte blir störda av annat. Av konfidentialitetsskäl ska inte heller andra personer kunna ta del av intervjun. Om intervjun genomförs i Zoom kan headset/hörlurar användas (se nedan om inspelning i Zoom).

Intervju 1 och 3 spelas in bland kursens deltagare i andra intervjugrupper. Kursansvarig parar ihop intervjuare med deltagare och publicerar på Athena inför varje tillfälle. Intervju 2 genomförs med en bekant som intervjuaren själv rekryterar (OBS ej familjemedlem eller nära vän el dyl). Det kan gå att intervjua någon från kursen, dock behöver man stämma av med kursansvarig så det inte inverkar på schemalaggningen av Intervju 1 och 3. Inspelningen av Intervju 2 genomförs på den tid och plats som fungerar bäst med deltagare och intervjuare, dock innan återkopplingen för denna intervju (se schemat) men inte före man fått återkoppling på Intervju 1. **Varje intervju inklusive återkopplingstillfälle behöver vara fullgjord innan nästkommande intervjuövning får genomföras.**

Intervjuer kommer att spelas upp och analyseras i intervjugruppen tillsammans med handledaren. Notera att Intervju 2 kommer att spelas upp och analyseras enbart i intervjugruppen dvs utan handledare. Denna intervju ska också transkriberas verbatim (ordagrant) och laddas upp på Athena tillsammans med en reflektion om totalt ca 1,5 A4-sida om dels 1) hur det var att bli intervjuad i Intervju 1 och dels 2) den egna intervjun (Intervju 2). För punkt 1 ska man reflektera kring erfarenheten av att vara deltagare i en intervju, huruvida intervjun handlade om det som man trodde att den skulle handla om och på vilka sätt dessa erfarenheter kan bidra till det egna intervjuarbetet. Intervjugruppens handledare bedömer inlämningen (se deadline i schemat). Kursdeltagarna förväntas dra lärdomar av återkopplingen och återföra i kommande intervjuer. Denna process är en viktig grund för den kunskapsmässiga progressionen genom kursen. Alla deltagare i intervjugruppen förväntas vara aktiva (lyssnande – reflekterande) under hela uppspelningstillfället, även i samband med de övriga deltagarnas intervjuer.

Inspelningsapparat

Inspelningen av Intervju 2 kan göras med hjälp av diktafon eller intervjuarens mobiltelefon. Inspelning via Zooms egen inspelningsfunktion genererar normalt sett både ljud- och videofiler och är därför etiskt olämplig (även om ev videofiler raderas direkt efter intervjun så hade intervjuaren inte samtycke till att spela in i det formatet). Gör ett inspelningstest i god tid före intervjun för att kontrollera att tekniken fungerar och att ljudkvaliteten är tillräckligt god för att utan problem höra vad som sägs. Om det inte går att höra vad som sägs – gäller både intervjuare och deltagare - så kan intervjun inte bedömas och behöver då antingen transkriberas eller göras om, enligt handledarens

anvisningar. Intervju 1 och 3 spelas in i TV-studion i Albano med både ljud och bild. Dessa inspelningar ska sedan laddas ner till intervjuarens egna laptop eller minnessticka för möjligheten att kunna transkribera den. Minnessticka kan lånas av handledaren vid behov.

Transkribering av intervju

Intervju 2 ska transkriberas som del i bedömningsunderlaget för handledaren. För examinationen ska även en utskrift av en av de tre intervjuerna (varken mer eller mindre) bifogas som appendix samt användas som en utgångspunkt för resonemangen i tentamen. Det är möjligt att använda Intervju 2 för detta.

I kapitel 12 i Rubin och Rubin (2011) finns lite mer information om transkribering. Tänk på att det kan ta 1-2 timmar att transkribera 15 minuters intervjumaterial. Transkriberingen ska göras verbatim (ordagrant) vilket innebär att alla ord som yttras av både intervjuare och av deltagare skrivs ner. Indikera löpande vem som säger vad (se exempel i Rubin och Rubin, 2011). För syftet med denna kurs är det däremot inte nödvändigt att skriva talspråk, skriva ut upprepningar av ord el dyl om det inte fyller en funktion (t ex om deltagaren vill understryka betydelsen av någonting och därför upprepar det). **Skriv dock ut utfyllnadsord såsom eh och mm, markera för tystnader (exempelvis med tre punkter ...) samt markera för skratt, harklingar osv. i den mån detta hörs på ljudspåret.** Exempel på sådana markeringar ges nedan.

D *När jag tittade ner på mobilen ... så blev det som en reflex, det var som att jag såg mig själv precis exakt då och jag insåg att jag inte ehh egentligen behövde gå in där.*

D står för deltagare. Använd gärna ett system som gör att det går att hitta citat i transkriberingen. T ex genom att ange på vilken sida samt på vilken rad ett citat finns, t ex 4:23-24. I Word gör man detta via **Infoga --> Sidnummer** respektive **Layout --> Radnummer --> Börja om vid ny sida**.

All information som riskerar att peka ut personens identitet ska uteslutas ur transkriberingen, t ex:

IP *När jag tittade ner på mobilen ... så blev det som en reflex, det var som att jag såg mig själv precis exakt då och jag insåg att jag inte ehh egentligen behövde gå in där [namnet på firman som deltagaren arbetar för]*

Så snart kursen är klar ska alla ljudspår och videos med intervjuer raderas.

Information om vårt kvalitetsarbete i utbildningen

Vi arbetar kontinuerligt med att säkerställa kvaliteten i utbildningen. Ett led i detta arbete är att vi, med deltagarnas tillstånd, sparar Intervju 3 för att efter avslutad kurs granska handledarnas insatser och bedömningar. Det arbetet sker helt separat från bedömningen av studenternas insatser och har som syfte enbart att utveckla handledarkompetenser och arbeta för kvaliteten i utbildningen. Intervjuer sparas enbart med deltagares tillstånd som lämnas både inför och efter genomförd Intervju 3. Det är helt frivilligt och man kan när som helst och utan några konsekvenser avstå/få intervjun raderad. Intervjuerna kommer att sparas på Stockholms universitets GDPR-säkra molntjänst dit enbart lärare på kursen har tillgång. Intervjuerna raderas efter 1,5 år då vi kontinuerligt arbetar med dessa frågor och i det arbetet använder aktuella handledarinsatser som utgångspunkt.

Kurskrav/obligatoriska delar

Följande är kurskrav/obligatoriska delar:

- a) Närvaro vid obligatoriska föreläsningar, seminarier och work-shops, och
- b) teoretiskt och etiskt adekvat genomförande av kursens alla intervjuer och schemalagd handledning.

För att få delta i intervjuövningarna krävs att kurskrav (a) är uppfyllt med minst närvaro på tillfällena som rör etiska aspekter samt val av ämne och (b) att alla tidigare intervjuövningar är fullgjorda enligt schemat. Student som ej fullgjort kurskrav (b) kan innan efterföljande intervjuövning kompensera genom att genomföra maximalt ytterligare en intervju under handledning enligt examinatorns anvisningar. Frånvaro på övrig obligatorisk föreläsning, seminarium eller work-shop (max 1 st) kan kompenseras med riktad extra uppgift enligt examinatorns anvisningar.

Lämnas syfte, frågeställning, ramar och intervjuguide in efter deadline så hinner intervjuguiden inte godkännas innan den schemalagda Intervju 1. Student har därmed inte fullgjort kurskrav (b) enligt ovan och kan då innan Intervju 2 kompensera genom att genomföra maximalt ytterligare en intervju under handledning enligt examinatorns anvisningar. Som del i kompenseringen kan ingå att delta vid återkopplingen av Intervju 1 som sker för övriga gruppmedlemmar samt även ställa upp som deltagare för en kursares Intervju 1 enligt schemat. Inlämning efter deadline av transkribering av intervju 2 samt reflektion innebär att ytterligare en uppgift ska genomföras innan Intervju 3 får genomföras enligt schema. Denna uppgift fås av kursansvarig.

Plagiat, fusk och otillåtet samarbete

Som del i ansvaret som student ingår att känna till de regler som finns för examination. Utförlig information finns på Stockholms universitets hemsida (se rubriken Fusk och plagiat): [Dina rättigheter och skyldigheter - Stockholms universitet](#). Lärare är skyldiga att anmäla misstanke om fusk och plagiat till rektor och disciplinnämnden. Plagiat och fusk blir alltid ett disciplinärende och kan leda till avstängning. Ett exempel på plagiat är att ordagrant eller nästan ordagrant skriva av en text (gäller även enstaka meningar) oavsett om källa anges eller inte. Detta gäller även texter man själv skrivit tidigare (självplagiat) och även översättningar från ett språk till ett annat. Till fusk räknas till exempel att nyttja otillåtna hjälpmedel och resurser, som att söka eller använda information på internet eller i kurslitteraturen vid tentamensskrivning där sådana resurser ej är tillåtna. För hemtentamen på denna kurs är det inte tillåtet att ta hjälp av eller samarbeta med andra personer eller att nyttja AI t ex ChatGPT för att besvara frågorna. Att ha studiegrupper tillsammans är utvecklande och tidsbesparande, men när det kommer till examinationsuppgifter måste man vara noggrann med att arbeta själv (om inte annat tydligt anges) för att inte riskera att det ska räknas som otillåtet samarbete.

Examination

Kursen examineras med en skriftlig individuell hemtentamen som publiceras i slutet av kursen. Hemtentamen ska laddas upp i Athena före deadline enligt schema och blir där plagiatkontrollerad. Sent inlämnad hemtentamen bedöms inte och ges betyget Fx.

Hemtentamen består av frågor rörande intervjumetodik och gruppdynamiska aspekter vilka kräver utvecklade svar av essätyp och ställer krav på uppvisande av resonemang som bottnar i ett inhämtande av kursstoffet.

Frågorna ska besvaras med utgångspunkt i **en** transkriberad (utskriven) och godkänd samt avidentifierad intervju som man själv väljer från sina genomförda intervjuer samt med utgångspunkt i kurslitteraturen. Transkriberingen i sin helhet (obs! avidentifierad) ska bifogas tentamen. Citat från transkriberingen gällande intervjuaren men omskrivningar/summeringar av deltagaren ska användas i hemtentamen för att illustrera resonemang och ge stöd åt slutsatser. Det ska framgå tydligt var i transkriberingen citaten/sammanfattningarna är tagna. Exempelvis kan sidnummer och radnummer användas för detta ändamål alternativt kan färgmarkeringar användas. I hemtentamen ska det finnas hänvisningar till båda kursböcker Rubin och Rubin (2011) samt Levi och Askay (2020). Hänvisningar görs genom att ange författarnas efternamn, publikationsår samt var i boken (sida) som informationen hämtats. T ex.

Att genomföra en kvalitativ intervju är ofta kognitivt ansträngande då det inte bara kräver engagemang utan också att inta en professionell hållning som intervjuare (Rubin & Rubin, 2011, s. 83-84). I mitt fall så upplevde jag belastningen som allra störst under den första intervjun och delar av Intervju 2. Exempel på detta kan ses i citatet här nedan, särskilt XXXX.

(Här infogas själva citatet så att det blir tydligt vad som refereras till.)

Efter Intervju 1 blev det enklare för mig i takt med att XXXXXX. Detta liknar den process som Rubin och Rubin (2011, s. X) tar upp rörande XXXXX. Som kan ses i ovanstående citat så var det här lite av en utmaning för mig att inte gå in i en diskussion utan snarare att behålla min professionella roll som intervjuare. Detta är särskilt tydligt när jag säger: XXXX. Däremot, mot slutet av citatet så är det tydligt att jag också inser vad som pågår i och med att YYYYY. Jämför detta med XXXX-begreppet som Levi och Askay (2020, sid. X) tar upp. Det beskrivs där som XXXXXXXX.

I sista delen av citatet ovan, där respondenten uttalar sig om ZZZZ, så går att utläsa att YYYYY. Jag upplever att det framför allt är den här typen av faktorer – det vill säga XXXX – som har bidragit till min egen utveckling när det gäller YYYYY. Detta kan ytterligare illustreras i nedan citat där jag formulerar min fråga XXXXX vilket kan tolkas som YYYYY (Rubin & Rubin, 2011, sid. X).

(Nytt citat som infogas och som följs upp av ytterligare iakttagelser, slutsatser och inhämtande av stöd från kurslitteraturen osv)

Det finns många varianter på hur ett tentamenssvar kan se ut, så ovanstående ska enbart ses som ett exempel på ett möjligt svar – observera att den ges här i mycket avkortad/komprimerad form samt att det inte framgår vad det är för tentamensfråga som egentligen besvaras, vad som tas upp ur intervjun eller vilka termer och begrepp i litteraturen som används i analysen.

Båda kursböcker (se nedan för aktuella utgåvor) ska användas för att hämta begrepp och teorier samt för att ge stöd för resonemang och slutsatser. I hemtentamen ska hänvisningar till kursböckerna göras löpande med sidnummer. I slutet av hemtentamen ska en referenslista återfinnas och som innehåller alla källor som hänvisas till i texten inklusive kursböckerna. Kursböckerna ska utgöra de primära källorna som används för denna uppgift, men föreläsningar och seminarier på kursen får också gärna hänvisas till. Då ska framgå efternamn på föreläsare samt datum för föreläsningen i löpande text. Hänvisa inte till information i kursen som kommer ifrån andra deltagares intervjuer eller liknande. Även ytterligare vetenskapliga källor kan användas om man önskar (bonus för vetenskapliga peer-review-artiklar som används där de behövs!). American Psychological Associations vägledning för formalia avseende rubriknivåer etc (APA-manualen senaste utgåvan) används med fördel, men inget krav. Mer detaljerad information om litteraturhänvisningar samt om omfattning och vilka frågor som ska besvaras ges vid utdelningen av hemtentamen.

Litteratur

Levy, D., & Askay, D. A. (2020). *Group dynamics for teams*. (6:e utgåvan). Sage. **(L & A i schemat)**

Rubin, H. J., & Rubin, I. S. (2011). *Qualitative interviewing: The art of hearing data*. (3:e utgåvan). Sage. **(R & R i schemat)**

Betygskriterier

Bedömningen av hemtentamen gäller som slutgiltigt betyg på kursen enligt en sjugradig skala (F-A). För att få godkänt slutbetyg på kursen krävs lägst betyget E på den skriftliga hemtentamen samt fullgjorda kurskrav. Hemtentamen som inte lämnas in i tid bedöms ej och ges därmed betyget Fx. Möjlighet till komplettering vid nästkommande examinationstillfälle av betyget Fx upp till godkänt betyg ges. Vid godkänd komplettering av mindre brister som gäller enklare formaliafel används betygen A-E. Vid godkänd komplettering av brister som är av förståelsekaraktär används betygen C-E.

Betyg	Poäng	Kriterier
A. Utmärkt	47-50	Studenten kan självständigt koppla ihop centrala begrepp, teorier och modeller. Studenten argumenterar och diskuterar självständigt i förhållande till kurslitteraturen samt integrerar på ett förtjänstfullt sätt relevanta principer och problematiseringar på ett övergripande teoretiskt plan.
B. Mycket bra	43-46,5	Studenten kan med egna ord redogöra för skillnader och likheter mellan centrala begrepp, teorier och modeller samt resonera kring de centrala begreppens relevans, tillkortakommanden och giltighet.
C. Bra	39-42,5	Studenten kan med egna ord redogöra för skillnader mellan centrala begrepp, teorier och modeller samt applicera centrala begrepp på egna exempel.
D. Tillfredsställande	35-38,5	Studenten kan redogöra för centrala begrepp, teorier och modeller med egna ord.
E. Tillräckligt	30-34,5	Studenten kan definiera centrala begrepp och redogöra för huvuddragen i relevanta teorier och modeller.
Fx. Otillräckligt	<30	Komplettering krävs för att de förväntade studieresultaten ska ha uppnåtts.
F. Helt otillräckligt		De förväntade studieresultaten har inte uppnåtts.
